

Jokeri 0 -pikaraitiotie – kooste suunnittelun lähtökohdista ja vyöhykkeen maankäytöstä

KYMP yleiskaavoitusyksikkö

Jokeri 0 -pikaraitiotie – kooste suunnittelun lähtökohdista ja vyöhykkeen maankäytöstä

KYMP yleiskaavoitusyksikkö

Kaupunkiympäristön aineistoja 2021:19

Julkaisija: Helsingin kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala

ISBN: 978-952-386-036-0 (verkkoversio)

ISSN: 2489-4257 (verkkoversio)

Jokeri 0

Jokeri 0 on yksi yleiskaava 2016 linjatuista uusista pikaraitoteista.

Jokeri 0:n linjauksen tärkeimmän osuuden muodostaa Meilahti–Pasila–Kalasatama.

Jokeri 0 voisi jatkua lännessä Töölön tai Munkkiniemen suuntaan ja idässä Itäkeskuksen tai Laajasalon suuntaan. Linja voisi myös päättyä Meilahteen lännessä ja Herttoniemeen idässä.

Nykyisin reitillä liikennöi runkobussi 500 Munkkivuoresta Itäkeskukseen.

Linjauksen varressa on merkittäviä asukas ja työpaikkakeskittymiä. Tämän lisäksi linjan varressa on useita suuria maankäytön kehityskohteita esim. Meilahti, Pasila ja Kalastama.

Linjan lyhyt esittely

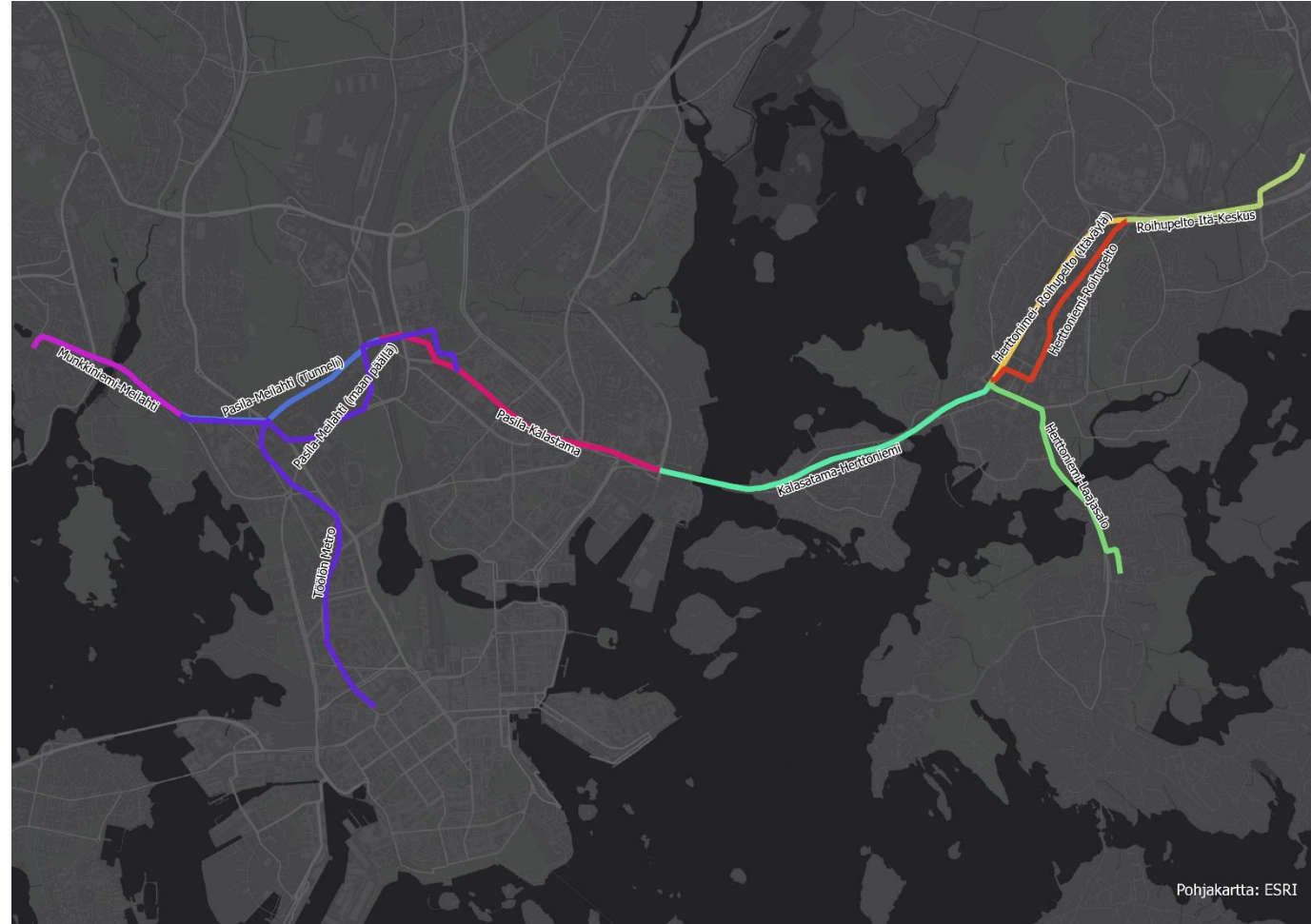
Yhtenä Yleiskaavan 2016 kantavista teemoista on raideliikenteeseen pohjaavan joukkoliikenteen verkostokaupungin luominen. Jokeri 0 toimii osana tätä verkostokaupunkia.

Raideliikenteen verkostokaupungin toteuttaminen nähdään myös yhtenä tärkeänä liikennejärjestelmän osana Helsingin tavoitellessa hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä.

Jokeri 0:lla tarkoitetaan alun perin nykyistä rukobussi 500 mukailevaa yhteyttä Munkkiniemestä Pasilan ja Kalastaman kautta Herttoniemeen ja siitä edelleen Itä-Keskukseen. Raideliikenteen verkostoselvitys 3 (RAVELI 3) työssä on kuitenkin noussut esille erilaisia linjakokonaisuuksia, joista Jokeri 0 voisi muodostua.

Keskeistä kaikille vaihtoehdoille on Meilahden, Pasilan ja Kalasataman yhdistäminen. Tällä välillä on myös eniten maankäyttöä sekä käynnissä olevia uuden maankäytön kehitystoimia. Linjan läntinen pää voisi olla joko Meilahdessa, Munkkiniemessä tai Kampissa. Jos Jokeri 0 kulkisi Kamppiin asti, kytkettäisiin hankkeen osaksi Kamppi – Meilahti välin niin sanottu Töölön metro. Kalasatamasta itään Jokeri 0 voisi kulkea Herttoniemeen tai jatkaa Herttoniemestä joko Itäväylää pitkin tai Herttoniemen teollisuusalueen läpi Itäkeskukseen asti. Kolmas vaihtoehto idän päässä on jatkaa linjaa Herttoniemestä Laajasaloon.

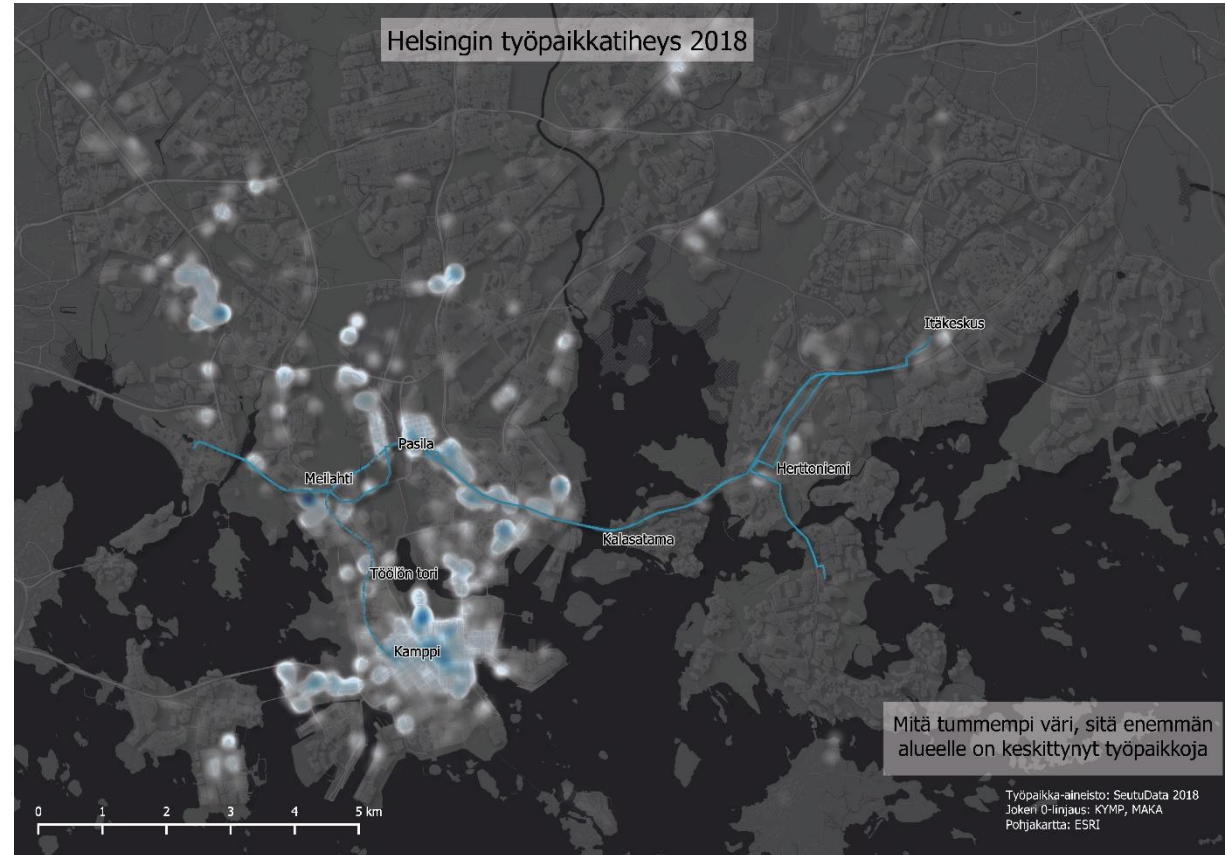
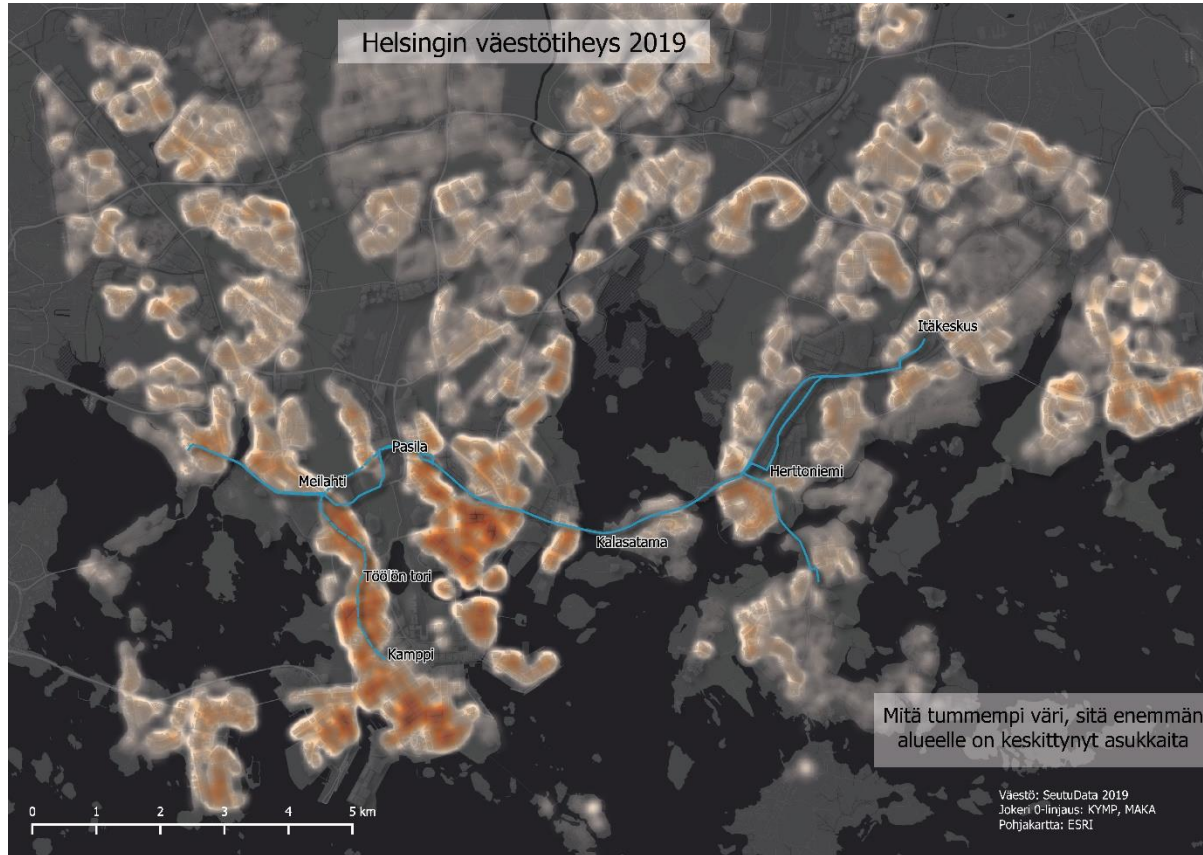
Yksi Jokeri 0:n linjausmahdollisuuksista käyttäisi Pasilan aseman alittavaa tunneliosuutta, mikä parantaisi linjan sujuvuutta huomattavasti kokonaan maan päällä kulkevaan vaihtoehtoon nähden.

Nykytila

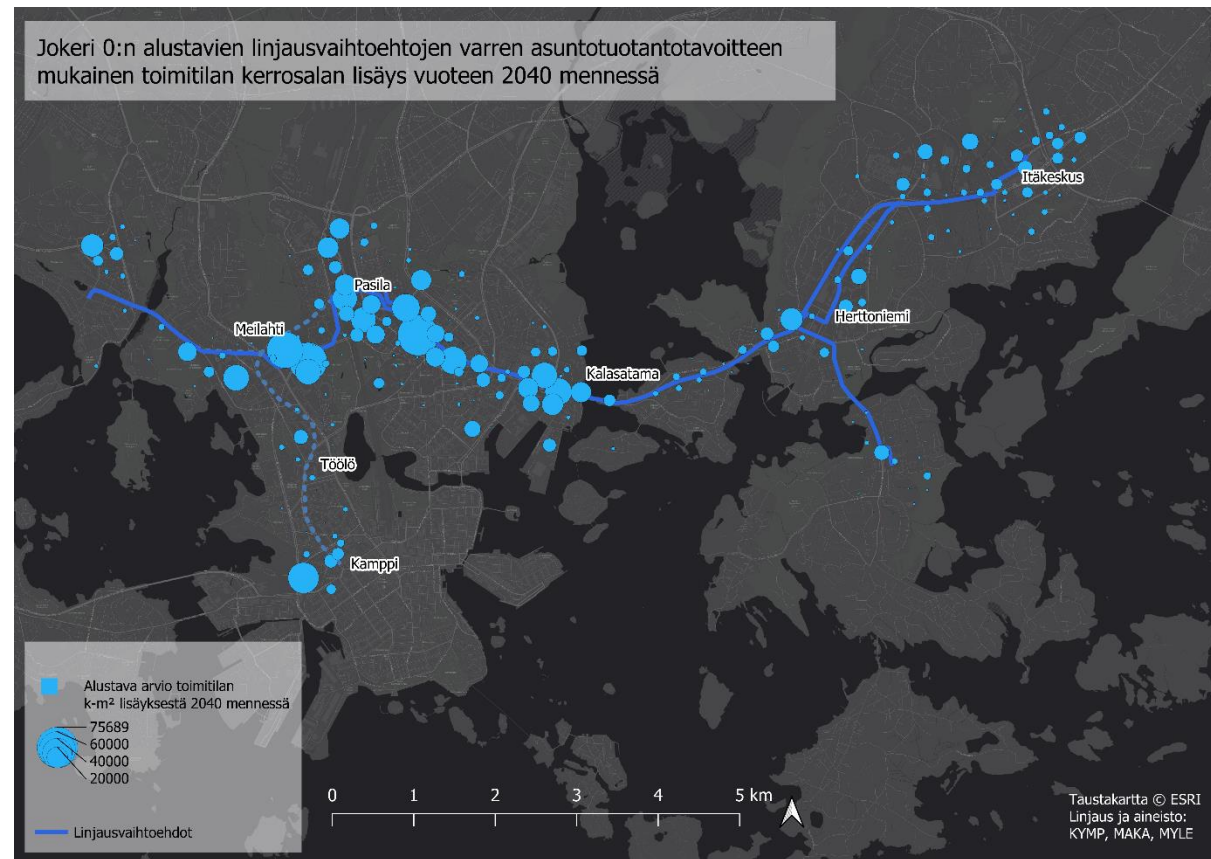
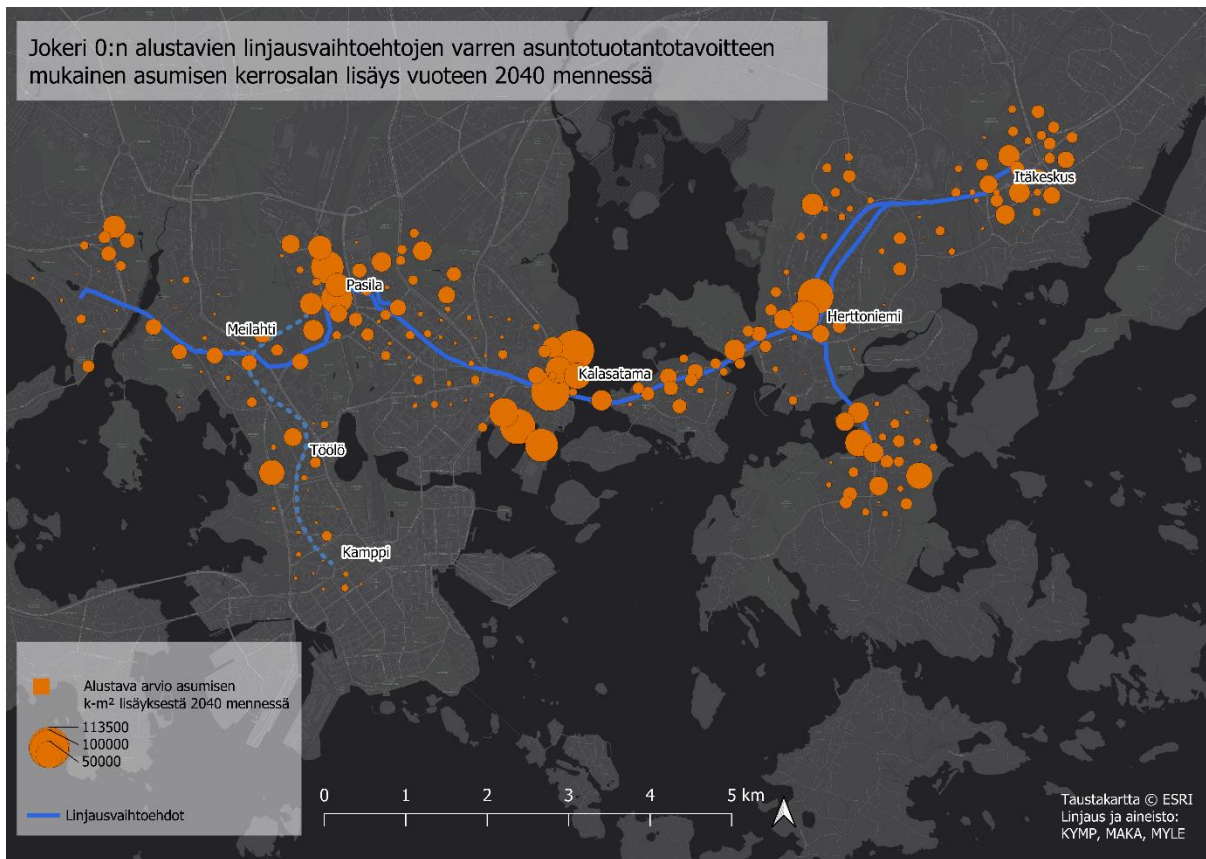
Nykytilanteessa Jokeri 0 -linjaa palvellaan runkobussi 500:lla. Runkobussi 500 kulkee Munkkivuoren ja Itäkeskuksen välillä yhdistäen Munkkivuoren, Munkkiniemen, Meilahden, Pasilan, Kalasataman, Kulosaaren, Herttoniemen, Roihupellon sekä Itäkeskuksen.

Linjan vaikutusalueella on kaupungin mittakaavassa merkittävä määrä työpaikkoja sekä asukkaita.

Asuntotuotantotavoitteen mukainen asukas- ja toimitilapotentiaali

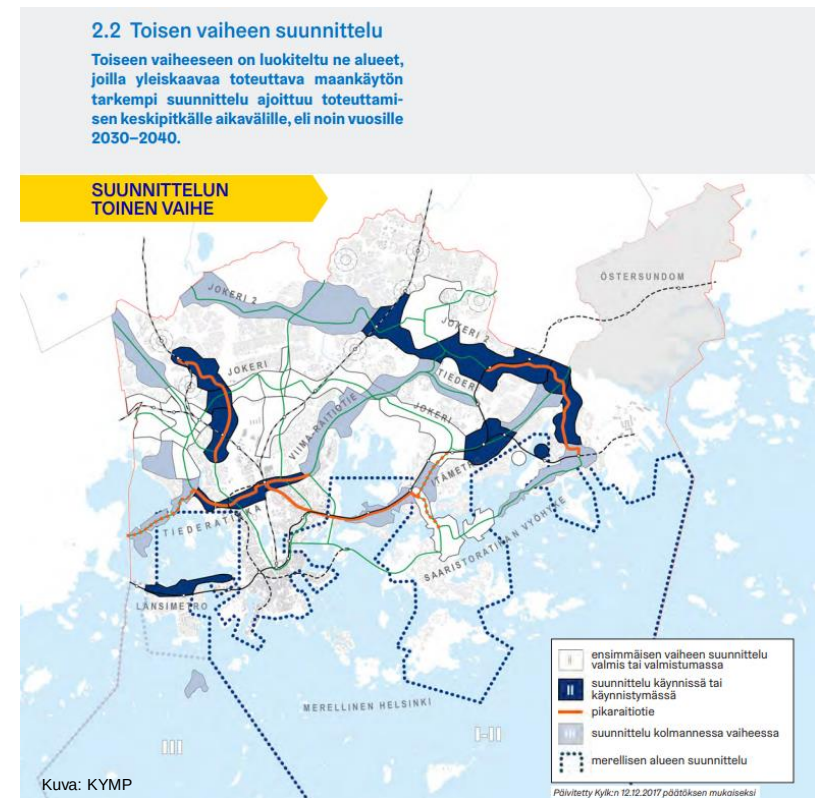
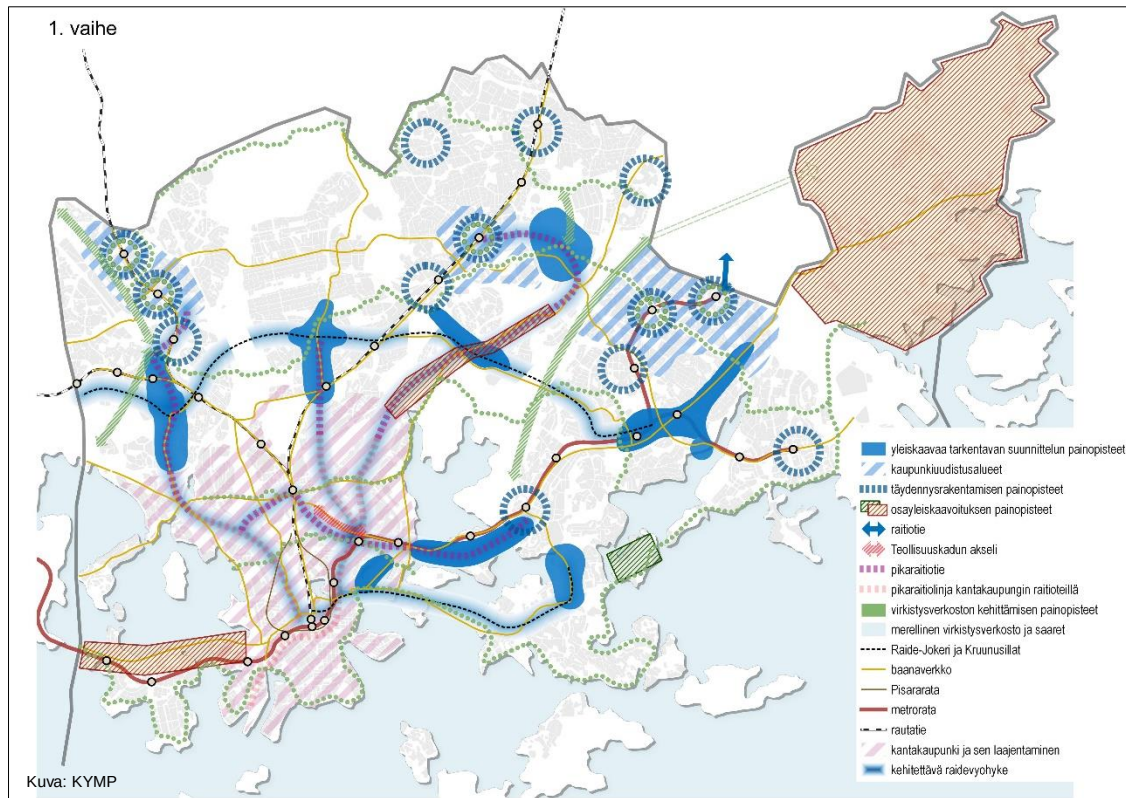
Kuten alla olevista kartoista näkee, keskittyy Jokeri 0:n linjauksen varrelle merkittävää asumisen (n. 2 740 000 k-m²) ja työpaikkarakentamisen (n.1 076 000 k-m²) potentiaalia. Vahvimmin työpaikkarakentamisen potentiaali keskittyy Kalasatama – Pasila – Meilahti välille.

Yleiskaavan toteuttamisohjelma

Vuonna 2017 julkaistussa Yleiskaavan toteuttamisohjelmassa Jokeri 0:n nähtiin ajoittuvan suunnittelun toiseen vaiheeseen vuosien 2030–2040 välillä.

Vuonna 2021 tehdyssä Yleiskaavan toteuttamisohjelma 2021–2025, Jokeri 0:n suunnittelu ajoittuu ensimmäiseen vaiheeseen vuosien 2021–2035 välille.

Yleiskaavan raitioteiden toteutettavuusselvitys (2017)

Jokeri 0:n toteuttamista on tarkasteltu vuonna 2017 julkaistussa Yleiskaavan raitioteiden toteutettavuusselvityksessä. Selvityksessä ei ole tarkasteltu linjan jatkamista lännessä Kamppiin tai idässä Laajasaloon.

Selvityksessä todetaan seuraavaa:

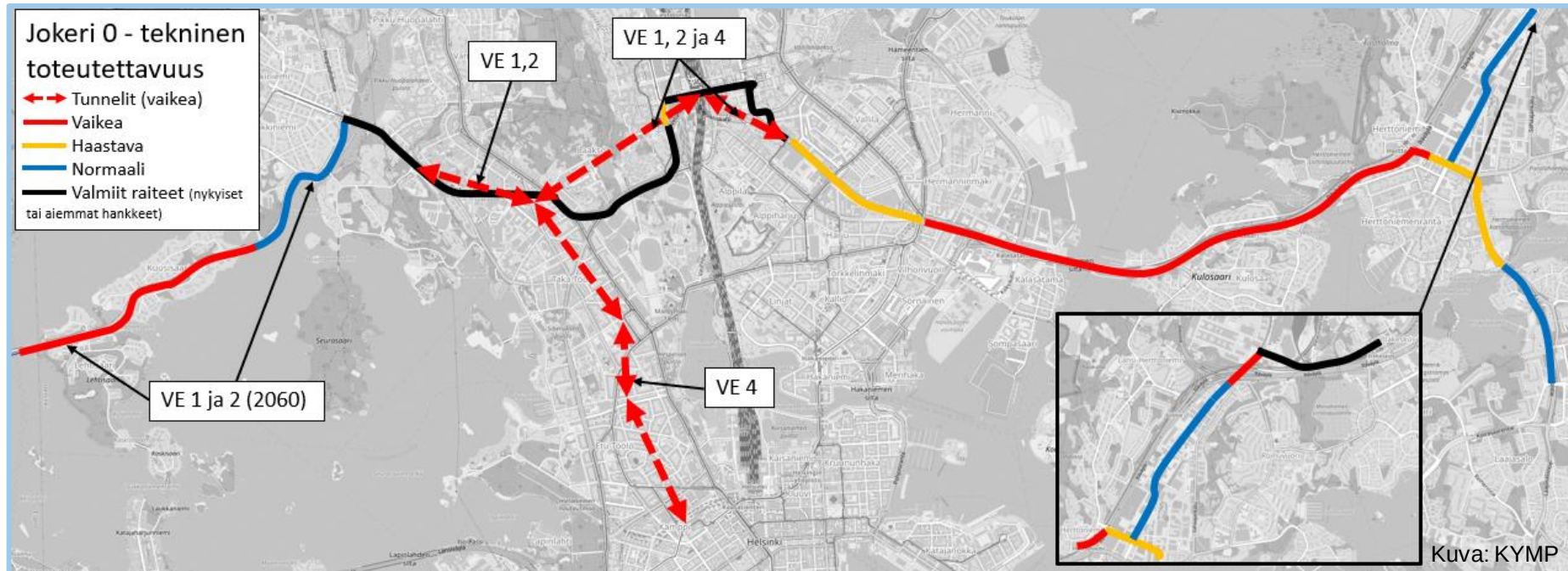
- Uusia ratakilometrejä 10,3 km Meilahdesta Roihupeltoon.
- Jokeri 0 -ratikka on yleisesti tekniseltä toteutettavuudeltaan haastava. Reitin varrella on useita kohtia, jossa riittävän tilan järjestäminen nopeuden ja luotettavuuden takaamiseksi on haastavaa tai edellyttää kalliita ratkaisuja.
- Kantakaupungissa matkustajakysyntä perustelee ratikan tarvetta ja voi perustella raitiotien toteuttamisen aikaistamista.
- Raitiotie kulkee pääasiassa olemassa olevassa kaupunkirakenteessa ja edistää reitin varren täydennysrakentamisen toteutumista.
- Pasilan alueella tehdään raitiotieverkon muutosten liikennesuunnittelua osana alueen kehittämistä.
- Teollisuuskadun akseli oli lautakunnassa toukokuussa 2021 ja Jokeri 0 on otettu suunnitelmassa huomioon.
- Kalasataman raitiotieyhteyksien yleissuunnittelu on käynnissä.
- Kalasatamasta itään raitiotien suunnittelu on yleiskaavatasolla.
- Herttoniemessä raitiotiehen on varauduttu Herttoniemen keskustan liikennesuunnitteluperiaatteissa.

Raitioliikenteen verkostaselvitys 3 (RAVELI 3) tuloksia

Jokeri 0 -pikaraitiolinja Meilahdesta Pasilaan, Kalasatamaan sekä Herttoniemeeseen parantaa poikittaisyhteyksiä suurten liikennevirtojen alueella laajenevassa kantakaupungissa. Pikaraitiotie tuo myös lisää liikennekapasiteettia kantakaupungin itäpuolelle nykyisen metron rinnalle. Pasilan osuudelle alustavasti tutkittu pintaradan lisäksi myös tunnelivaihtoehtoja.

RAVELI:ssa arviotiin myös linjan rakentamisen toteutettavuutta. Jokeri 0:n toteutettavuus pintavaihtoehtoissa on pääosin kohtalainen. Haastavia osuuksia ovat Pasila sekä Teollisuuskatu suurten liikennemääriensä vuoksi. Vaikeimmat osuudet ovat Kalasatama – Herttoniemi välillä sekä Otaniemen linjauksella Kuusisaaren ja Lehtisaaren alueet, koska katualueilla ei ole tilaa pikaraitiokaistoille. Tunnelin rakentaminen on pintaratoja työläämpää, mutta rakentamisen haastavuus selviää tarkemmassa suunnittelussa.

Raitioliikenteen verkostaselvitys 3 (RAVELI 3) tuloksia

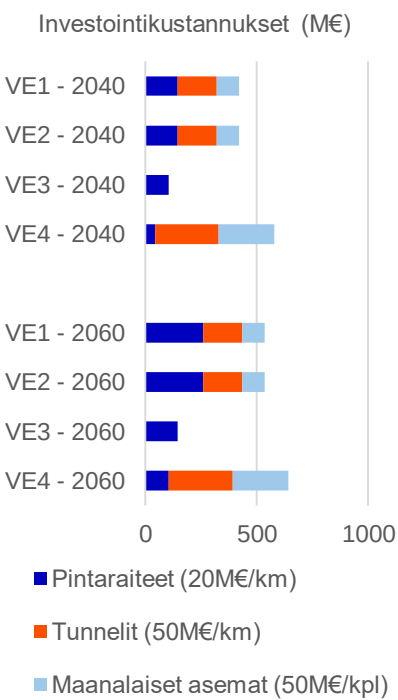
RAVELI-työssä arvioitiin Jokeri 0:n rakentamisen ja liikennöinnin kustannuksia.

Vaihtoehtoissa 1 ja 2 Jokeri 0 kulkee Pasilassa noin 3,5 kilometriä tunnelissa. Vaihtoehtoissa vuonna 2040 linja kulkee Munkkiniemestä Laajasaloon ja vuonna 2060 lisäksi Otaniemestä Itäkeskukseen.

Vaihtoehdossa 3 Jokeri 0 kulkee pintaradalla, ja linjaus kulkee Munkkiniemestä Herttoniemeen. Vuonna 2060 linjausta jatketaan Laajasaloon.

Vaihtoehdossa 4 linja on jo vuonna 2040 tunnelissa Kampista Pasilaan. Vuonna 2040 se jatkuu Kalasatamaan ja 2060 Herttoniemeen.

Vuosi	Vaihto ehto	Linjan / rakennettavan radan pituus (km)	Rakentamis-kustannukset yhteensä (M€)	Liikennöinti-kustannukset (€/vrk)
2040	VE1	11,8 / 10,8	380 – 510	18 400
	VE2	12,3 / 10,8	380 – 510	18 400
	VE3	9,8 / 5,3	90 – 130	15 700
	VE4	7,9 / 7,9	520 – 700	11 400
2060	VE1	11,8 / 10,8 17,6 / 14,3	480 – 640	37 800
	VE2	11,8 / 10,8 17,6 / 14,3	480 – 640	36 800
	VE3	12,3 / 7,3	130 – 180	22 200
	VE4	11,0 / 11,0	580 – 770	15 100

Raitioliikenteen verkostaselvitys 3 (RAVELI 3) tuloksia

RAVELI:ssa arvoidut matkustajakuormitukset

Jokeri 0:n kuormitus on suurin tarkastelluista pikaraitioteistä. Vuoden 2060 ennustetilanteessa linjan kuormitus on tunnelivaihtoehtoissa linjan mitoituskauormitusta suurempi Pasilan aseman itäpuolella. Varsinkin osuus Pasilan aseman ja Kalasataman välillä kuormittuu voimakkaasti. Linjan päissä kuormitus on vähäisempää, varsinkin osuuksilla Otaniemi-Munkkiniemi ja Herttoniemi-Itäkeskus. Tunnelivaihtoehtoissa linja kuormittuu enemmän, koska varsinkin Pasilan aseman länsipuolella se on pintavaihtoehtoa merkittävästi suurempi ja samalla nopeampi, ollen matkustajille houkuttelevampi.

Vuosi	Vaihto- ehto	Aamuhuipputunnin matkustajamäärät			Keski kuor mitus (%)	Maksi mikuor mitus (%)
		Suunnat yhteensä	Itään	Länteen		
2040	VE1	7610	3390	4220	39	82
	VE2	7980	3420	4560	41	81
	VE3	4540	1900	2640	27	69
	VE4	7070	3630	3440	42	77
2060	VE1	4320 5070	1880 2350	2430 2720	45 36	93 96
	VE2	4320 5240	1850 2470	2470 2770	46 39	88 92
	VE3	6090	2800	3290	27	74
	VE4	7800	3900	3900	36	88

Raitioliikenteen verkost selvitys 3 (RAVELI 3) tuloksia

Jokeri 0:n varren maankäyttö

Yleiskaavan maankäyttöennusteen mukaan Jokeri 0:n pysäkkien läheisyydessä on RAVELI 3:ssa tarkastelluista hankkeista eniten asukkaita ja työpaikkoja molempien ennustevuosien tilanteissa, myös lyhyempien pikaraitiolinjojen vaihtoehdossa. Asukas- ja työpaikkamäärä on korkea sekä nykyisen maankäytön että suunnitellun maankäytön kehityksen perusteella. Jokeri 0 linjaus edistää maankäytön kehittymistä tarjoamalla uuden ja nopean poikittaisyhteyden. Länsipään Otaniemen linjauksen osuudella ei tapahdu ennusteiden mukaan merkittäviä maankäytön muutoksia.

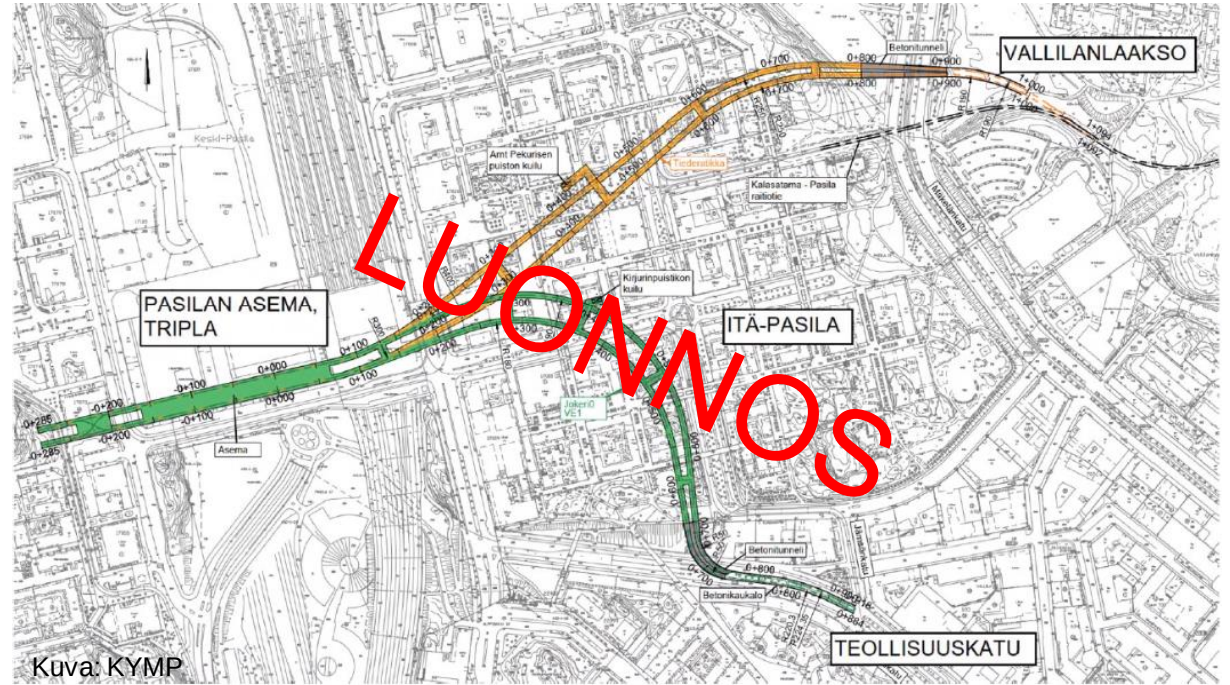
	400m etäisyys (linnuntietä) pysäkeistä				800m etäisyys (linnuntietä) pysäkeistä			
	Asukkaat		Työpaikat		Asukkaat		Työpaikat	
	2040	2060	2040	2060	2040	2060	2040	2060
VE1/VE2 (tunneli)	52 000	69 000	86 000	110 000	126 000	162 000	129 000	166 000
VE3 (pinta)	51 000	66 000	95 000	103 000	117 000	140 000	134 000	145 000
VE4	43 000	58 000	88 000	99 000	107 000	133 000	167 000	185 000

RAVELI:ssa tarkasteltu joukkoliikenteen verkosto ja sen kytkeytyminen Jokeri 0:an

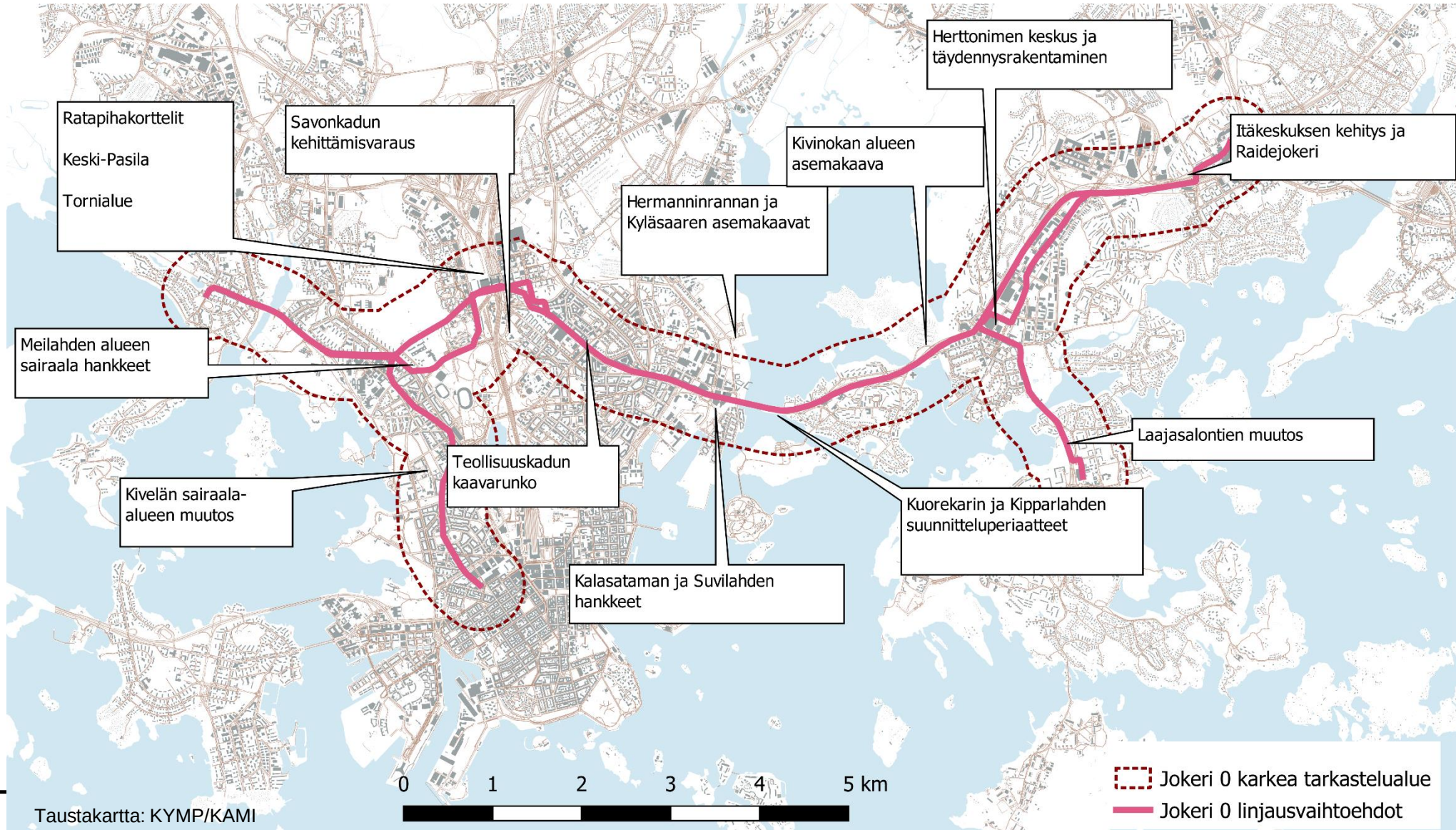
Jokeri 0 parantaa merkittävästi itä-länsi suuntaisia yhteyksiä Pasilan kautta ja tukee osaltaan Pasilan liikennesolmun toimintaa. Linjalta on hyvät vaihtoyhteydet, ja se tuo pohjoisen kantakaupungin tiiviimmin mukaan raidelinjastoon. Nykyisen bussilinjojen korvaaminen pikaraitiotiellä tuo korkean kysynnän alueelle huomattavasti lisää joukkoliikenteen matkustajakapasiteettia. Näin ollen Jokeri 0 myös keventää metron kuormitusta. Laajimmassa tarkastellussa vaihtoehdossa Jokeri 0 koostuu kahdesta osittain päällekkäisestä linjasta (Otaniemi – Itäkeskus ja Munkkiniemi – Laajasalo), jolloin linjan keskiosalla on kaksinkertainen vuorotiheys päihin nähden, mikä varmistaa kapasiteetin riittävyyden vilkkaimmalla kantakaupunkiosalla. Vaihtoehdossa 4 on tarkasteltu myös Kampin yhdistämistä Pasilaan tunnelissa, ja edelleen Kalasatamaan pintaradalla, mikä parantaa selvästi Pasilan saavutettavuutta Töölöstä.

Rakennetekninen esisuunnittelu

Jokeri 0:n linjauksen varrella on tehty useita rakenneteknisiä toteutettavuustarkasteluja. Osa tarkasteluista valmistuu vuoden 2021 lopulla, ja vasta tämän jälkeen on järkevää koota tarkasteluista yksi kokonaisuus. Jo tässä vaiheessa on kuitenkin selvää, että Jokeri 0:n toteuttaminen on melko haastavaa, kuten RAVELI 3 -työssä myös todettiin.

Jokeri 0:n varren maankäytön kehitys

Jokeri 0:n varren maankäytön kehitys

Itäkeskus

Itäkeskuksen alueelle keskittyy voimakasta kehitystä esimerkiksi raidejokerin päätepysäkin rakentamisen myötä. Alueelle järjestettiin myös kansainvälinen ideakilpailu vuonna 2020, ja nyt alueen suunnittelussa edetään kehittämisperiaatevaiheessa.

Herttoniemi

Herttoniemen metroaseman ympäristöön suunnitellaan uutta toimitila- ja asuntorakentamista. Lisäksi alueelle rakennetaan uusi joukkoliikenneterminaali. Ehdotus asemakaavasta on nähtävillä arviolta vuoden 2021 aikana.

Myös Länsi-Herttoniemen täydennysrakentamista tarkastellaan.

Laajasalo

Laajasalon alueella on käynnissä Laajansalontien muuttaminen kaduksi, ja kadunvarteen rakennetaan uusia asuin- ja toimitilarakennuksia. Yliskylänlahdelle suunnitellaan uusi asuinalue noin 2 500 ihmiselle. Ehdotus asemakaavasta valmistuu aikaisintaan vuonna 2022. Laajasalossa tarkastellaan myös täydennysrakentamista useissa kohteissa.

Kulosaari

Kulosaaren silta peruskorjataan lähitulevaisuudessa ja peruskorjauksen yhteydessä huomioidaan mahdollisen raideyhteyden tarpeet.

Kulosaaren edustalla on käynnissä suunnitteluvaraus merentäytöistä. Hanke on vasta hyvin alkutekijöissään ja toteutuminen epävarmaa.

Kalasataman alue

Kalasataman alue lähiympäristöineen on Helsingin asunto- ja toimitilarakentamisen merkittävimpiä alueita tällä hetkellä. Alue jatkaa rakentumistaan pitkälle 2020-luvulle.

Meilahti

Meilahden alue on Helsingin tärkein lääketieteellinen keskittymä ja näin ollen myös todella tärkeä työpaikkakeskittymä. Alueen kehitys on ollut viime vuosina merkittävää ja tulee olemaan sitä myös lähitulevaisuudessa.

Laakson sairaalan alueelle suunnitellaan uusia sairaalarakennuksia sekä maanalaista yhteyttä Meilahden sairaalan alueelle. Tarkoituksena on keskittää suurin osa pääkaupunkiseudun psykiatrisesta sairaanhoidosta sekä puolet Helsingin kaupungin somaattisesta eli fyysisen puolen sairaanhoidosta. Tarkistettu asemakaavaehdotus tulee kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäväksi syksyllä 2021.

Töölö

Töölössä on useita täydennysrakentamiseen soveltuvia suunnittelukohteita etenkin vanhoilla sairaala-alueilla.

Kamppi

Kampin metroaseman nykyisen sisäänkäynnin kohdalle suunnitellaan julkisen terveys- ja hyvinvointikeskuksen rakentamista. Tavoitteena on, että kaavaehdotus esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle loppuvuodesta 2021.

Teollisuuskadun kaavarunko

Kaavarunko mahdollistaa rakennusoikeuden kasvattamisen alueella erillisten asemakaavamuutosten myötä. Alueen nykyinen, voimassa olevien asemakaavojen mukainen kerrosala on noin 675 000 km². Kaavarunko mahdollistaa alueelle kokonaisuudessaan arviolta n. 250 000 – 400 000 km²:in lisä- ja täydennysrakentamisen kaavoittamisen.

Alueella tulee olemaan pääasiassa pääkonttori/toimistotiloja toisesta kerroksesta ylöspäin, ensimmäiset kerrokset varataan liike- ja palvelutiloiksi. Alueen kokonaiskerrosalasta (vanha + uusi) toimistotilaa voi arvioida olevan tulevaisuudessa yhteensä 740 000 - 950 000 k-m2.

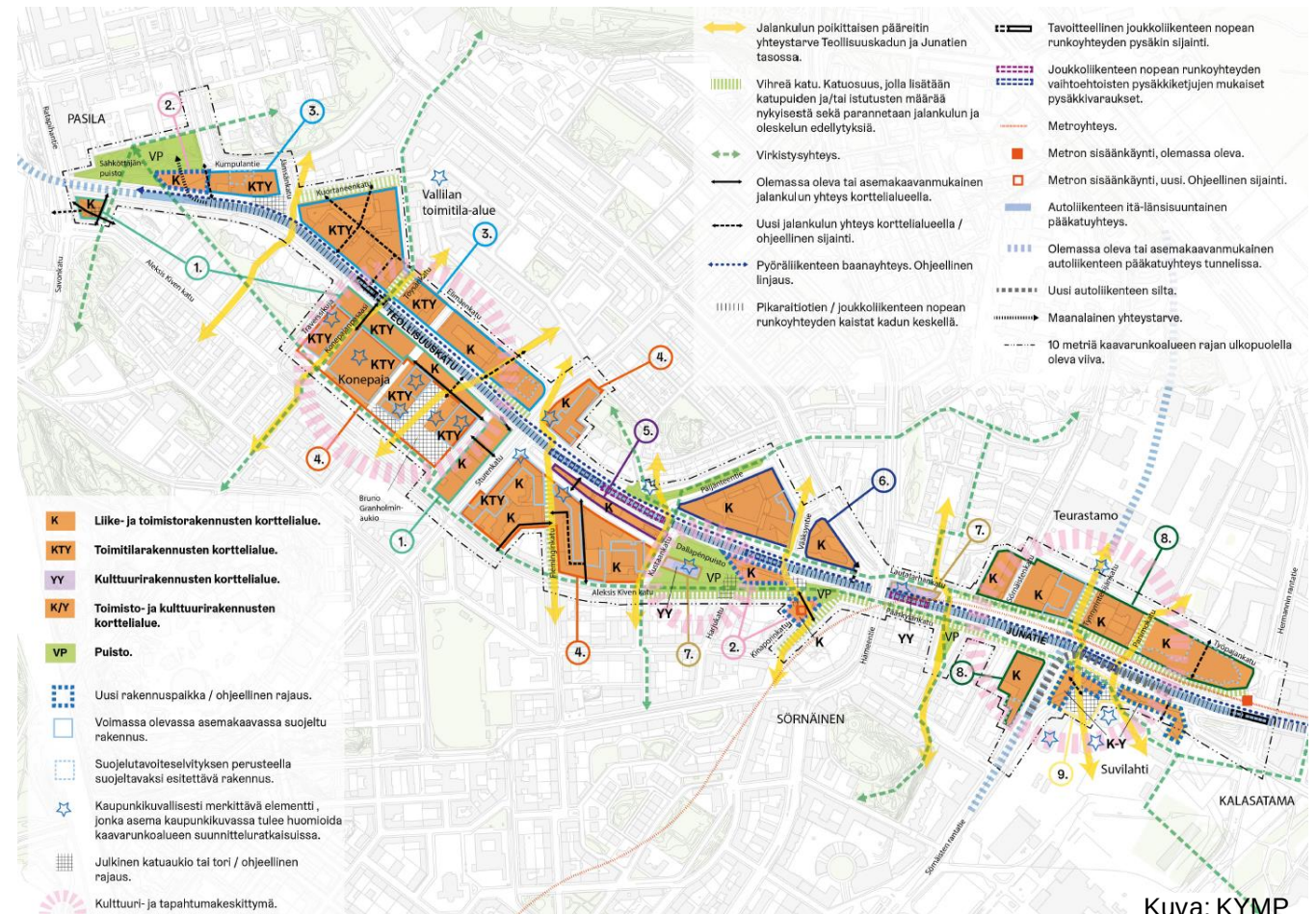
Asemakaavoituksen yhteydessä uutta liike- ja palvelutilaa voidaan arvella syntyvän maantasokerroksiin n. 45 000 - 70 000 k-m2, joko käyttötarkoituksen muutoksin tai uudisrakentamisella.

Kaavarunko mahdollistaa myös joustavasti eri käyttötarkoituksia, lähinnä toimitilakäytössä.

Kaavarunkoalueelle voi toimistorakennusten lisäksi sijoittaa muita toimintoja, kuten 1 000 – 15 000 k-m² kulttuuri- ja tapahtumatiloja, 4 500 – 15 000 k-m² urheilu- tai liikuntatiloja, sekä 20 000 – 35 000 k-m² hotelleja. Asumista kaavarunko mahdollistaa alueella tarkoin reunaehdoin määriteltynä n. 10 000 – 45 000 k-m². Kaavarungon mukainen lisä- ja täydennysrakentaminen mahdollistaa alueen työpaikkamäärän kasvun noin 6 000 – 15 000:lla, ja kaavarungon mukainen täydentävä asuinrakentaminen voisi tuoda alueelle 250 – 1 125 uutta asukasta.

Helsinki

Liikenteen osalta kaavarunko luo kehityksen suuntaviivat, ja antaa lisätietoa siitä, mitä yleiskaavan mukaisen Jokeri 0 – pikaraitiotielinjauksen toteuttaminen alueella tarkoittaisi. Tarkemmat ratkaisut, kuten kaistamäärät, liittymäjärjestelyt sekä pikaraitiotiepysäkkien tarkat sijainnit määritellään kaavarungon jälkeisissä suunnitteluvaiheissa. (Kaavarungon selostus 4.5.2021)

Kuva: KYMP

Pasilan kehittyminen

Pasilan alue kehittyi lähitulevaisuudessa voimakkaasti niin asumisen kuin toimitilatarjonnan osalta. Pasila on jo nykyään yksi Helsingin merkittävimmistä työpaikkakeskittymistä ja tulevaisuudessa Pasilan merkitys monipuolisen lähes ympärivuorokautisen elämän alueena vain kasvaa.

Ratapihakorttelit (alue on rakenteilla)

Asumista: n. 1900 asuntoa

Toimitilaa: n. 1000 työpaikkaa

Julkiset palvelut: koulu ja päiväkoti

Keski-Pasilan keskus (Tripla, alue on valmis)

Asumista: 343 asuntoa

Toimitilaa: n. 4000 työpaikkaa

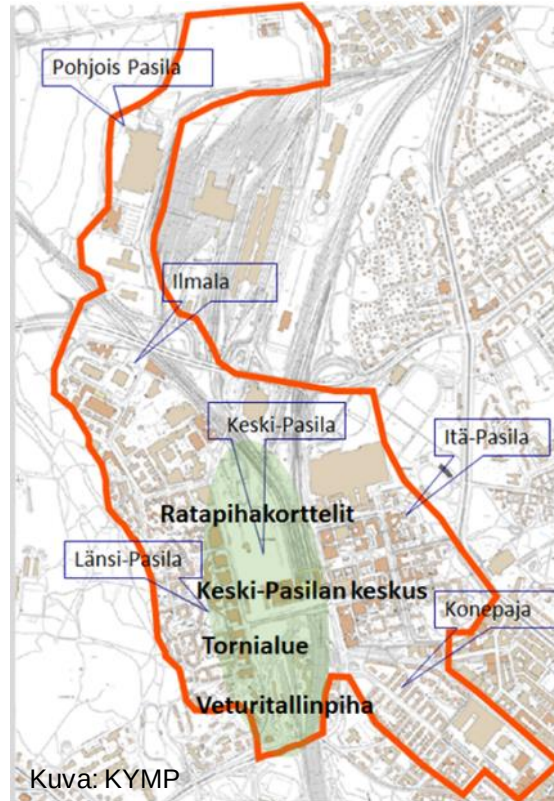
Tornialue (asemakaavavaiheessa)

Asumista: n. 1500 asuntoa

Toimitilaa: 170 000 k-m²

Veturitallinpiha: suunnitteluperiaatteet laadinnassa

Savonkadun alue: suunnitteluvaraus myönnetty

Kuva: KYMP

Kuva: YIT

Kuva: YIT

Päätepysäkit

Lännessä Jokeri 0:n päätepysäkki voi sijaita useassa eri paikassa riippuen siitä, mihin linjausvaihtoehtoon päädytään. Yksi vaihtoehto on linjan päättäminen maan alle Meilahden sairaala-alueen läheisyydessä. Toinen vaihtoehto on, että linja jatkuu Töölön läpi Kamppiin, ja päätepysäkki sijaitsisi tällöin Kampin metroaseman yhteydessä. Kolmas vaihtoehto on, että linja jatkuisi joko Munkkiniemeen tai Munkkivuoreen, ja päätepysäkki sijaitsisi jossakin Munkkinimen/vuoren alueella. Tämä vaihtoehto on kuitenkin hieman ristiriidassa alueella tapahtuvan muun raideliikenteen kehityksen kanssa (Länsi-Helsingin raitioteiden kehittäminen), koska alueelle muodostuisi tällöin jopa raideliikenteen ylitarjontaa asukaspohjaan nähden.

Idässä päätepysäkki voisi sijaita useassa paikassa. Tällä hetkellä vaihtoehtoina nähdään Herttoniemen metroaseman ympäristö, Laajasalon ostoskeskuksen ympäristö tai Itäkeskus. Ilman tarkempaa linjan suunnittelua on kuitenkin vielä liian aikaista sanoa, mikä vaihtoehtoista on kokonaisvaltaisesti ja liikennejärjestelmällisesti järkevin.

Kuva: Miska Engström / HKL

Johtopäätökset

Jokeri 0 parantaa merkittävästi itä–länsi-suuntaisia yhteyksiä Pasilan kautta ja tukee Pasilan liikennesolmun toimivuutta.

Erityisesti välillä Meilahti–Pasila–Kalasatama tarvitaan kysynnän näkökulmasta raitiotie 2030-luvulla.

Jokeri 0 -raitiotie voidaan toteuttaa joko pintavaihtoehtona tai Pasilassa maan alla kulkevana. Maanalainen vaihtoehto on kalliimpi ja teknistaloudellisesti haastavampi, mutta nopeuttaa matkustamista huomattavasti pintavaihtoehtoa enemmän. Pintavaihtoehdon häiriöherkyys ja hitaus voi olla koko raitiotien toteutettavuutta heikentävä tekijä.

Maankäytön kehitystä keskittyy huomattavia määriä Jokeri 0:n varrelle, ja useat hankkeet ovat jo pitkällä (Kalasataman kokonaisuus, Pasilan kehittyminen, Meilahden sairaalahankkeet), mutta suuri osa alueen potentiaalista on vielä lunastamatta (Keski-Pasila torneineen, Teollisuuskadun akseli, Meilahden alueen seuraavat sairaalahankkeet jne.). Nykyinen ja tuleva kehitys lisäävät alueen joukkoliikenteen käyttäjiä huomattavasti.

Jokeri 0 keventää metron kuormitusta.

Myös ns. Töölön metron linjaus (Kamppi-Pasila välinen maanalainen raitioyhteys) voisi olla osana Jokeri 0:a, ja sen kuormittumisen taso on hyvä.

Ennen linjan tarkempaa suunnittelua tulee vielä selvittää, mikä linjan lopullinen reitti olisi ja miten Pasilan aseman alla sijaitseva raitiotievaraus tulisi käyttää (kaksi pikaraitiotietä vai metro). Lisäksi tunneliratkaisujen tarkoituksenmukainen laajuus tulee arvioida.

Jokeri 0:n osalta tulisi käynnistää kokonaisvaltainen esiselvitys linjausvaihtoehdon päättämiseksi. Tämän selvityksen pohjalta voidaan seuraavaksi käynnistää linjan yleissuunnittelu.

Jo ennen raitiotien rakentamista tulee nykyisen runkolinja 500:n liikennöintiolosuhteita parantaa toimivuuden varmistamiseksi.

Nykyisten runkolinjojen häntien osalta linja-autoliikenne pystyy tarjoamaan kilpailukykyisen palvelutason myös jatkossa.

Kuvailulehti

Tekijä(t)	Niklas Aalto-Setälä, Hanna Käyhkö, Heikki Salmikivi
Nimeke	Jokeri 0 -pikaraitiotie – kooste suunnittelun lähtökohdista ja vyöhykkeen maankäytöstä
Sarjan nimeke	Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön aineistoja
Sarjanumero	2021:19
Julkaisu aika	2021
Sivuja	20
ISBN	978-952-386-036-0 (verkkoversio)
ISSN	2489-4257 (verkkoversio)
Kieli, koko teos	Suomi

Tiivistelmä:
Jokeri 0 on yksi yleiskaava 2016 linjatuista uusista pikaraitoteistä ja sen tärkeimmän osuuden muodostaa Meilahti–Pasila–Kalasatama. Linja voi jatkua lännessä Töölön tai Munkkiniemen suuntaan ja idässä Itä-keskuksen tai Laajasalon suuntaan. Linja voisi myös päättyä Meilahteen lännessä ja Herttoniemeen idässä. Nykyisin reitillä liikennöi runkobussi 500 Munkkivuoresta Itäkeskukseen.

Raideliikenteen verkostokaupungin toteuttaminen nähdään myös yhtenä tärkeänä liikennejärjestelmän osana Helsingin tavoitellessa hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä.

Jokeri 0 -raitiotie voidaan toteuttaa joko pintavaihtoehtona tai Pasilassa maan alla kulkevana. Maanalainen vaihtoehto on kalliimpi ja teknistaloudellisesti haastavampi, mutta nopeuttaa matkustamista huomattavasti pintavaihtoehtoa enemmän. Pintavaihtoehdon häiriöherkkyys ja hitaus voi olla koko raitiotien toteutettavuutta heikentävä tekijä.

Maankäytön kehitystä keskittyy huomattavia määriä Jokeri 0:n varrelle, ja useat hankkeet ovat jo pitkällä (Kalasataman kokonaisuus, Pasilan kehittyminen, Meilahden sairaalahankkeet), mutta suuri osa alueen potentiaalista on vielä lunastamatta (Keski-Pasila torneineen, Teollisuuskadun akseli, Meilahden alueen seuraavat sairaalahankkeet jne.). Nykyinen ja tuleva kehitys lisäävät alueen joukkoliikenteen käyttäjiä huomattavasti.

Ennen linjan tarkempaa suunnittelua tulee vielä selvittää, mikä linjan lopullinen reitti olisi ja miten Pasilan aseman alla sijaitseva raitiotievaraus tulisi käyttää (kaksi pikaraitiotietä vai metro). Lisäksi tunneliratkaisujen tarkoituksenmukainen laajuus tulee arvioida.

Jo ennen raitiotien rakentamista tulee nykyisen runkolinja 500:n liikennöintiolosuhteita parantaa sen toimivuuden varmistamiseksi.

Avainsanat Raideliikenne, raideliikenteen verkostokaupunki, Jokeri 0, Yleiskaava 2016, Raideliikenteen verkostoselvitys 3, maankäyttö

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristöön liittyvistä palveluista.